

Raport de activitate al Biroului pentru relații cu diaspora al Cancelariei de Stat

UN AN DE LA CREARE

2013

Cuprins:

Sumar	3
I. Prezentare generală	4
I.1. Istoricul creării	4
I.2. Principiile de activitate care au stat la baza creării și activității BRD:	5
I.3. Misiunea și viziunea BRD	5
I.4. Obiectivele strategice ale BRD:	5
II. Descrierea activităților BRD	6
II.1. Coordonarea politicii de stat în domeniul relațiilor cu diaspora	6
II.2. Elaborarea și implementarea programelor destinate diasporei	9
II.2.1. Programe realizate	9
II.2.2. Nouă programe pentru diasporă sînt în proces de consultare/negociere	11
II.3. Activități național-culturale	15
II.4. Activități cu și pentru Diaspora	15
II.5. Comunicare eficientă și constructivă cu și pentru diaspora	19
III. Concluzii și principalele direcții de activitate pe viitor	21
III.1. Principalele concluzii	21
III.2. Principalele direcții de activitate pe viitor	22
IV. ANEXE	23
Anexa 1. Programe și proiecte dezvoltate de către BRD	23
Anexa 2. Activități național-culturale	28
Anexa 3. Numărul cetățenilor moldoveni peste hotare și al asociațiilor diasporei	31

Sumar

Raportul de activitate prezintă principalele rezultate din primul an de activitate și trasează direcțiile pentru viitor ale Biroului pentru relații cu diaspora (BRD).

BRD a fost creat la 19 octombrie 2012 prin Hotărîre de Guvern. Obiectivele strategice ale BRD pot fi divizate în două direcții: pe de o parte, BRD asigură coordonarea politicilor și programelor pentru diaspora la nivel de Guvern și ministere, și pe de alta dezvoltă un dialog continuu cu diaspora moldovenească. Activitățile BRD au fost conturate, în primul an de activitate pe dezvoltarea acestor două direcții.

Cele trei echipe ale BRD - Programe, Comunicare și Analiză au realizat următoarele:

La nivel de coordonare a politicilor: Prin Dispoziția 58-D (7.06.13) în Republica Moldova 30 de ministere, birouri și agenții dezvoltă politici cu și pentru diaspora. Astfel toate instituțiile publice relevante au persoane responsabile pentru diasporă, contribuind la o coordonare mai bună a acțiunilor în acest domeniu. În acest sens politicile pentru diaspora sunt prezente în 47 de acțiuni ale Guvernului, se elaborează un Plan comun de activități, au fost realizate 20 de consultații asupra documentelor de importanță națională, iar o serie de inițiative au fost deja aprobate. Sunt inițiate negocierile pentru un Program Bugetar destinat politicilor diasporei

La nivel de dezvoltare a programelor, BRD a dezvoltat 18 concepte de programe economice, sociale, culturale și educaționale. Programul DOR a fost pilotat cu succes în august 2013. O serie de programe economice existente (PARE 1+1, Fondul Internațional pentru dezvoltare agricolă, produse bancare pentru migranți) au fost îmbunătățite cu implicarea directă a echipei Programe a BRD.

Programele culturale lansate sau susținute de echipa Comunicare a BRD sunt sintetizate în 9 cicluri de evenimente cultural-artistice, în Diaspora și în Republica Moldova, în circa 40 de orașe din Europa, Orientul Apropiat și SUA, la care au participat în total circa 30 de mii de persoane, fiind difuzate circa 7 mii de informații diverse, cărți și materiale.

Toate programele, politicile și acțiunile BRD sunt bazate pe evidențe. În acest sens, echipa analitică a participat la elaborarea a 7 studii importante, realizate de către partenerii internaționali ai Biroului.

În dezvoltarea dialogului cu diaspora și consolidarea capacităților asociațiilor, BRD menține legătura cu 200 de asociații ale diasporei din 30 de țări ale lumii. Au fost repartizate peste 500 de cărți centrelor culturale din 10 țări și asigurat suport logistic pentru transportarea a 4.000 de cărți din diaspora către RM.

BRD are o pagină Facebook la care au aderat 1738 de persoane și contribuie la menținerea a trei site-uri cu specific migrațional.

Drept rezultat al evaluării activităților BRD au fost stabilite principalele direcții pentru anul viitor:

- Definitivarea planificării strategice a BRD, implementarea abordării integrate a politicilor cu privire la diaspora, lansarea programelor destinate diasporei.
- Dezvoltarea capacităților asociațiilor diasporei prin implementarea programului de proiecte, organizarea de întruniri comune, consultarea diasporei în subiecte de politici publice și extinderea rețelelor de asociații profesionale;
- Începînd cu anul 2014, organizarea în premieră a *Zilelor Diasporei* în perioada 28-30 august, precum și a *Forului Economic al Diasporei*.

I. Prezentare generală

I.1. Istoricul creării

Biroul pentru relații cu diaspora (BRD), cu statut de direcție generală, a fost instituit în octombrie 2012 în cadrul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, subordonat direct Prim-ministrului (H.G. 780 din 19 octombrie 2012 pentru modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat, aprobat prin H.G. nr.657 din 9.11.2009).

Șeful Biroului a fost numit în funcție prin Dispoziția Guvernului nr.106 din 12.12.2012, avînd și funcția de consilier al Prim-ministrului în subiectele ce țin de diasporă.

Principala atribuție a BRD este asigurarea coordonării politicii de stat în domeniul relațiilor cu diaspora:

(1) activitățile de ordin cultural, educațional, economic și social realizate de diferite ministere și alte autorități publice pentru susținerea și colaborarea cu reprezentanții diasporei,

(2) procesul de realizare a acestei politici, contribuind la păstrarea și afirmarea identității etnice, culturale și lingvistice a moldovenilor de peste hotare, valorificarea potențialului uman și material al diasporei.

Angajarea colaboratorilor, atât funcționari publici, cât și consultanți naționali, a durat în timp, selectarea fiind transparentă, în conformitate cu prevederile legale. Concursurile de angajare au fost organizate în câteva etape, anunțurile fiind plasate pe pagina web a Cancelariei de Stat: 19 decembrie 2012, (consultanții naționali în comunicare, tehnologii informaționale și comunicare), 22 decembrie 2012 (consultanții principali în analiza diasporei, dezvoltarea asociațiilor diasporale, programe sociale pentru diasporă, coordonarea evenimentelor pentru diasporă, 8 februarie (consultanții naționali în gestionarea programelor, programe economice și programe locale pentru diaspora), 25 aprilie (concurs repetat pentru consultantul național în politici locale), 19 septembrie 2013 (consultantul național în comunicare, după vacanța funcției). Prin urmare, BRD a devenit funcțional începînd cu luna februarie-martie 2013, personalul fiind total completat la 12 iunie a.c.

Biroul este format din trei echipe:

Programe - cea mai importantă, se ocupă de elaborarea politicilor în domeniile economic, social, programe locale și de sănătate, de atragere a investițiilor și altele;

Comunicare - asigură un dialog permanent între Diasporă-Guvern, Diasporă-Diasporă;

Analitică - se ocupă de analiză, pentru că este important să fundamentăm politicile pe situația și necesitățile reale ale cetățenilor noștri, diferite în funcție de țara în care se află.

I.2. Principiile de activitate care au stat la baza creării și activității BRD:

- Guvernul, prin BRD, recunoaște importanța implicării tuturor cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de locul lor de reședință, în dezvoltarea economică, social și culturală a țării de origine și de destinație;
- BRD funcționează în baza principiilor legalității, transparenței, autonomiei și colaborării deschise și constructive;
- Guvernul, prin BRD, demonstrează că, la elaborarea politicilor, are în vedere toți migranții moldoveni, indiferent de statutul lor de aflare în țara de destinație, reglementat sau nereglementat;
- BRD înțelege importanța consolidării capacităților diasporei moldovenești și este determinat să construiască un dialog constructiv cu cetățenii țării indiferent de locul aflării, bazat pe analiza nevoilor și potențialului acestora.

I.3. Misiunea și viziunea BRD

Misiunea este asigurarea unui cadru de politici coerent și comprehensiv pentru diaspora moldovenească, prin coordonarea politicii de stat în domeniu, consultarea politicilor Guvernului cu asociațiile diasporei, consolidarea diasporei moldovenești, elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și programelor destinate diasporei, acordarea asistenței necesare Prim-ministrului în politicile destinate diasporei moldovenești.

Viziunea: către anul 2017, BRD va fi o instituție de stat consolidată, care deține toate capacitățile necesare pentru a asigura dezvoltarea și coordonarea politicilor publice cu și pentru diasporă. Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul BRD și a implementării abordării transversale și de integrare de către Guvern a politicilor pentru diasporă, va implementa programe consolidate orientate asupra satisfacerii nevoilor exponenților diasporei și valorificării posibilităților acestora orientate spre dezvoltarea Republicii Moldova ca un spațiu satisfăcător de manifestare pentru cetățenii săi și o destinație de reîntoarcere pentru migranți. Politicile elaborate și implementate de Guvernul Republicii Moldova pot lua forma unor programe structurate, proiecte de scurtă sau de lungă durată, țintite spre realizarea nevoilor cetățenilor.

I.4. Obiectivele strategice ale BRD:

1. Asigurarea unui cadru de politici coerent, comprehensiv și coordonat prin integrarea pe orizontală a responsabilităților autorităților publice către anul 2014 și implementarea abordării transversale și integrate a politicilor destinate diasporei, către anul 2015;
2. Consolidarea capacităților diasporei prin dezvoltarea și aplicarea Programului de proiecte pentru susținerea asociațiilor diasporei începând cu anul 2013;
3. Consolidarea eforturilor pentru dezvoltarea țării prin desfășurarea programelor economice, sociale, educaționale și creșterea participării diasporei și cetățenilor, indiferent de locul lor de reședință, la dezvoltarea socio-economică, educațională și culturală a Republicii Moldova;
4. Dezvoltarea continuă a comunicării și dialogului cu asociațiile diasporei și comunitățile de moldoveni din afara țării prin lansarea, către anul 2014, a platformei de comunicare între Guvern-Diaspora și Diaspora-Diaspora.

II. Descrierea activităților BRD

II.1. Coordonarea politicii de stat în domeniul relațiilor cu diaspora

- Elaborarea proiectelor documentelor strategice ale BRD: Regulamentul de activitate, Planul de acțiuni pentru diasporă și Strategia de comunicare vor fi consultate cu toți partenerii strategici, inclusiv cu diaspora moldovenească.

Pentru a asigura transparența acțiunilor noastre, proiectul Regulamentului a fost plasat pe www.particip.gov.md și consultat cu autoritățile publice centrale, care au responsabilitatea de a elabora și implementa politicile cu referire la diasporă, cu asociațiile diasporei, Consiliul Coordonator al diasporei moldovenești și cu Organizația Internațională pentru Migrație (OIM). În proiect au fost incluse propunerile recepționate în avize, fiind transmise spre aprobare Secretarului general al Guvernului.

În scopul consolidării capacităților autorităților publice centrale (APC), au fost organizate 2 seminare:

Masa rotundă ”*Modele de angajare a diasporei în dezvoltarea țării de origine*” (31 mai 2013), la care au participat 15 reprezentanți ai principalelor APC cu responsabilități în domeniul migrației și al diasporei;

Seminarul de instruire ”*Elaborarea unei foi de parcurs pentru gestionarea relațiilor cu Diaspora moldovenească*” (3-5 iunie 2013). Programul respectiv a fost urmat de 45 de funcționari din autoritățile publice centrale (APC) responsabile de domeniul migrației și diasporei, instituții și organizații internaționale.

La seminar au fost discutate interactiv următoarele subiecte: Ce este Diaspora, Ce cunoaștem despre Diaspora moldovenească, Care ar trebui să fie prioritățile Guvernului în relațiile cu Diaspora, Provocări și obstacole în relațiile cu Diaspora, Cum să construim încrederea, Comunicarea cu Diaspora și Edificarea rețelelor în Diaspora.

De asemenea, a fost elaborat compartimentul dedicat Diasporei în Planul de acțiuni al Cancelariei de Stat cu obiectivul specific ”Consolidarea diasporei în scopul participării active a cetățenilor Republicii Moldova stabiliți peste hotare la dezvoltarea economică, socială și culturală a țării de origine și de reședință”. În conformitate cu acțiunile Planului menționat sînt punctate principalele realizări și acțiunile întreprinse, descrise în prezentul Raport de activitate.

- Asigurarea cu resurse financiare a politicilor, programelor și inițiativelor în domeniul diaspora este la etapa de finalizare.

În contextul procesului de planificare strategică, BRD a solicitat lansarea unui program bugetar nou dedicat diasporei moldovenești, care va asigura corelarea acțiunilor planificate cu mijloacele bugetare și va permite maximizarea eficienței cheltuielilor.

Începînd cu luna aprilie 2013, în mod repetat au fost emise demersuri către Ministerul Finanțelor de a aloca direcționat resurse financiare pentru programe sau politici specifice diasporei. Astfel, a fost solicitată revizuirea Legii Bugetului de stat pentru perioada octombrie-decembrie 2013, în care ne axăm în special pe:

- dezvoltarea programului Dor (menținerea contactului cu participanții programului-pilot, pregătirea și promovarea Programului extins DOR);
- acordarea de suport asociațiilor în organizarea sărbătorilor de Crăciun prin organizarea unui concurs de proiecte;
- susținerea centrelor de cultură și limbă maternă, deschise în țările-gazdă ale migraților;
- elaborarea platformei interactive de comunicare pe verticală și orizontală (portal) între Guvern-Diasporă, Diasporă-Diasporă.

De asemenea, a fost argumentată necesitatea elaborării, începînd cu 2014, a unui program bugetar separat ”Diaspora moldovenească”, cu două subprograme: Elaborarea politicilor și managementul în domeniul diasporei și Consolidarea diasporei moldovenești care urmează să fie inclus în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu. Acest lucru presupune că acțiunile destinate diasporei, precum și inițiativele venite din diaspora vor putea avea o finanțare permanentă și sustenabilă.

Direcții de activitate pe viitor: consolidarea finanțării bugetare a programelor destinate diasporei prin extinderea Programului Bugetar în toate cele 30 de instituții care au ca obiectiv promovarea și implementarea politicilor pentru diasporă.

- Participarea la peste 20 de întruniri organizate la nivel național și internațional.

Conducătorul și colaboratorii BRD au participat o serie de întruniri organizate la nivel național și internațional, în care a fost prezentat conceptul și necesitatea creării BRD, cadrul legal de reglementare a domeniului, obiectivele și principiile de activitate, constituirea echipei și lansarea programelor, descrisă legătura dintre migrație și dezvoltare, situația migrațională din Republica Moldova, beneficiile și riscurile acestui fenomen. Printre cele mai importante evenimente menționăm: ”Suport tehnic pentru consolidarea capacităților Guvernului RM în implicarea diasporei” în Irlanda, atelierul de lucru ”Integrarea migrației în Strategiile naționale de dezvoltare în Bangladesh, reuniunile SDC, serile Bloguvern, Conferința de încheiere a proiectului GOVAC, organizată de Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor Migraționale (ICMPD) în Gruzia, conferința internațională ”Dialogul privind mobilitatea forței de muncă în domeniul sănătății și provocările recrutărilor” în Olanda, Forumul global asupra remiterilor în Thailanda, Dialogul la nivel înalt privind migrația internațională și dezvoltarea în SUA și altele.

- Participarea la elaborarea Planului de acțiuni al Guvernului, bazat pe Programul de Guvernare ”Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare 2013-2014” diaspora este inclusă în 47 de acțiuni, grupate în 19 compartimente

Planul de acțiuni al Guvernului, cu acțiunile specifice în domeniul diasporei, constituie baza funcționării Biroului, inclusiv pe aspectele ce țin de planificarea strategică, și vor asigura coordonarea

elaborării și implementării politicilor publice cu și pentru diasporă specificate în Programul de Guvernare. Pentru prima dată, Diaspora este vizată transversal în toate aspectele dezvoltării sociale, economice și culturale a țării, fiind menționată în 24 de acțiuni prioritare ale Programului de guvernare. În conformitate cu Planurile menționate, Biroul va raporta periodic cu privire la acțiunile întreprinse în vederea realizării obiectivelor trasate.

- În Republica Moldova 30 de ministere, birouri și agenții dezvoltă politici cu și pentru diaspora, fiind desemnate în total 60 de persoane (viceministru sau vicedirector general, la nivel de luare de decizii, și șef de direcție, la nivel tehnic) pentru promovarea și realizarea politicii statului în domeniul diasporii. Astfel toate instituțiile publice relevante au persoane responsabile pentru diasporă, contribuind la o coordonare mai bună a acțiunilor în acest domeniu.

În acest scop a fost emisă Dispoziția Guvernului 58-d din 7 iunie 2013 cu privire la cooperarea cu diaspora, care a determinat cadrul de activitate al Biroului, responsabil de implementarea acestei dispoziții. Începând cu iulie 2013 și pînă în prezent au fost convocate 3 ședințe cu persoanele desemnate, au fost organizate 8 întruniri de lucru la principalele ministere cu responsabilități în domeniu și a fost elaborat proiectul Planului de acțiuni privind diminuarea impactului negativ în condițiile de înăsprire a politicilor migraționale față de cetățenii Republicii Moldova în Federația Rusă.

Direcții de activitate pe viitor: consolidarea capacităților persoanelor responsabile cu diaspora din cele 30 de instituții prin instruire în domeniul analizei de impact asupra migrației; elaborarea unui plan de acțiuni comun în domeniul diasporii, care va conține inclusiv servicii utile migranților.

- Consultarea documentelor de politici elaborate de ministere și APC și participarea la ședințele grupurilor specializate de lucru.

BRD a examinat și a înaintat propuneri relevante la cel puțin 15 documente strategice și inițiative legislative, solicitînd opinia diasporii. De asemenea, colaboratorii Biroului au oferit suport consultativ pentru APC în formă de circa 20 de consultații, scris sau oral, în domeniile de referință, precum și a răspuns la peste 200 de demersuri adresate oficial prin Cancelaria de Stat, fără a ține cont de numărul mult mai mare al scrisorilor adresate prin poșta electronică.

Principalele proiecte de acte normative, pentru care au fost înaintate propuneri consistente de îmbunătățire:

- Strategia pentru protecția copilului și familiei din Republica Moldova,
- Proiectul de lege privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți,
- Strategia Culturii,
- Strategia Turismului,
- Campania de informare privind prevederile Acordurilor bilaterale în domeniul asigurărilor sociale la care Republica Moldova este parte,

- Inițiativa deputatului Igor Corman privind scutirea de taxe vamale a reprezentanților diasporei reîntorși pentru trai permanent în țară,
 - Politica de sănătate publică,
 - Proiectul Acordurilor-tip privind migrația circulară a lucrătorilor în domeniul sănătății,
 - Proiectul Acordului CSI în vederea asigurării obligatorii de sănătate a lucrătorilor migranți,
 - Proiectul Planului de acțiuni pentru reîntoarcerea cetățenilor moldoveni de peste hotare și elaborarea Politicii publice în acest domeniu,
 - Proiectul Planului național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2014-2016,
 - Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin H.G. nr. 357 din 13 mai 2009, privind interzicerea deplasării pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale.
- Studenții moldoveni care studiază peste hotare beneficiază gratis de asigurare medicală în Republica Moldova pentru perioada în care se află în țară, aproximativ 3 luni din an.

Urmare a adresării unui student moldovean care învață peste hotare, Biroul a promovat pe toate căile necesitatea acordării gratuite a asistenței medicale a studenților moldoveni peste hotare, prezentînd argumente solide bazate pe date și dovezi.

Direcții de activitate pe viitor: contribuția la toate documentele de politici, elaborate în Guvern, pentru a asigura analiza de impact asupra migrației și a pune în evidență nevoile tuturor cetățenilor, indiferent de locul lor de reședință.

II.2. Elaborarea și implementarea programelor destinate diasporei

- BRD, împreună cu partenerii, a elaborat, implementează sau planifică să implementeze în total 18 programe și inițiative cu acțiuni inovative în scopul antrenării diasporei la dezvoltarea țării.

Programele pot fi divizate în: programe sociale adresate nevoilor diasporei de protecție socială, accesul la programe de sănătate, precum și acțiuni de caritate; programe economice și investiționale adresate celor 41% de migranți și membri ai diasporei (rezultatele cercetării și sondajului gospodăriilor casnice din ianuarie-august 2013) care sînt interesați de lansarea unei afaceri și investiții; un segment aparte este conceput pentru cei 74% de migranți care ar investi în propria localitate; programe culturale adresate nevoilor migranților de a păstra identitatea națională și de a dezvolta conexiunile emoționale cu țara de origine (anexa 1).

II.2.1. Programe realizate

- Desfășurarea pentru prima dată în Republica Moldova a Programului-pilot DOR - **Diasporă * Origini * Reveniri** în scopul consolidării legăturilor emoționale, culturale și de identitate ale tinerilor din diasporă cu țara de baștină.

Programul DOR a fost pilotat în perioada 20-28 august 2013 de Guvernul Republicii Moldova (BRD), sub înaltul patronaj al Prim-ministrului Iurie Leancă, în parteneriat cu OIM, la care au participat 25 de tineri în vîrstă de 14-16 ani din diasporă și din Republica Moldova.

Misiunea programului a fost de a sensibiliza tinerii din generația a doua și a treia de migranți cu privire la identitatea lor culturală și de a crea legături emoționale între țara de baștină și reprezentanții diasporei moldovenești. Pentru realizarea misiunii, în agendă au fost planificate activități creative, sportive, artistice, lingvistice, de cunoaștere a istoriei și culturii, vizite culturale și întâlniri oficiale.

Obiectivele programului:

- Dezvoltarea, păstrarea și promovarea identității naționale a tinerilor moldoveni din diasporă prin cunoașterea limbii și istoriei, dansului și cîntecului popular;
- Explorarea și cunoașterea de către tinerii din diasporă a patrimoniului cultural, istoric național și a tradițiilor naționale;
- Conectarea tinerilor din diasporă cu caracteristicile societății moldovenești contemporane;
- Cunoașterea naturii (florei și faunei) țării de origine;
- Crearea rețelei de tineri din diasporă, capabili și dornici să colaboreze și să contribuie la dezvoltarea țării de origine.

Ca urmare a activităților derulate, tinerii participanți au:

- dezvoltat un spirit de apartenență emoțională cu Republica Moldova,
- beneficiat de îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a limbii române,
- cunoscut elemente de istorie a țării de origine,
- cunoscut tradiții specifice Moldovei,
- fost implicați a în promovarea tradițiilor și culturii naționale a Moldovei.

Direcții de activitate pe viitor: în 2014 programului DOR va fi extins prin creșterea numărului de participanți (pînă la 100), diversificarea țărilor de reședință a participanților (cel puțin 10), majorarea intervalului eligibil de vîrstă (12-17 ani), diversificarea activităților programului, crearea și consolidarea rețelei de participanți DOR, extinderea grupului de parteneri.

- Organizarea Forumului Investițional moldo-italian “Oportunități de investiții în Republica Moldova”, în prezența Prim-ministrului Iurie Leancă, la care au participat 100 de reprezentanți ai companiilor mari din regiunea Veneto, oficiali ai Guvernului de la Roma, membri ai asociațiilor diasporei moldovenești, Echipa de Atragere a Investițiilor a Prim-ministrului Republicii Moldova și șeful BRD.

Evenimentul, primul de acest gen, organizat la 29 septembrie 2013 în parteneriat cu 2 asociații ale diasporei (Gente Moldava și AIFI Nazionale), a demonstrat capacitatea de mobilizare și conlucrare a comunității de moldoveni de peste hotare cu instituțiile centrale de la Chișinău.

Un factor important al succesului obținut a fost divizarea responsabilităților și sarcinilor între parteneri. Asociațiile diasporei au inițiat organizarea evenimentului, intrînd în contact direct cu reprezentanții companiilor italiene și autoritățile locale din regiunea Veneto, au identificat locația

potrivită și moderatorul Forumului (persoană experimentată, cu o bună cunoaștere a mediului de afaceri local). Delegația din Republica Moldova a elaborat agenda evenimentului, materialele promoționale și a asigurat respectarea detaliilor protocolare.

O astfel de cooperare reușită, cu beneficii comune pentru toate părțile implicate, reprezintă o motivare suficientă pentru lansarea unui apel de parteneriat către toți moldovenii de peste hotare, în vederea organizării unor evenimente similare de promovare a Republicii Moldova, de atragere a investițiilor străine directe în economia țării, precum și de consolidare a oamenilor de afaceri moldoveni de peste hotare/asociațiilor diasporei.

Direcții de activitate pe viitor: organizarea, în anul 2014, la Chișinău a Forumului Economic al Diasporei. Evenimentul este prima inițiativă de creare a unei rețele de business și investiții în și cu diaspora.

- Semnarea Acordului de Cooperare între BRD cu Patronatul SIAS/Mișcarea Creștină a Muncitorilor (MCL) privind asistența socială și servicii gratuite migranților moldoveni aflați la muncă în Italia. În Moldova, avînd suportul Fundației Regina Pacis, MCL își diversifică serviciile gratuite de asistență socială necesare persoanelor care s-au reîntors în Republica Moldova.

În baza acordului se utilizează gratuit peste 300 de sedii operaționale ale MCL în toată Italia în vederea prestării serviciilor consulare în cadrul inițiativei Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene „Ambasada vine mai aproape de tine”; se organizează activitățile asociațiilor diasporale (prestarea serviciilor, consultarea cetățenilor, cursuri, lecții pentru copii, evenimente culturale etc.); este oferit accesul gratuit în toată Italia și în Republica Moldova la serviciile de asistență socială pentru persoanele nevoiașe, asistență juridică în domeniul muncii și imigrației, solicitarea și eliberarea permisului de ședere (italian), accesarea dreptului la pensie, angajarea în câmpul muncii, mediere culturală, lingvistică și familială, asistență în domeniul obligațiilor fiscale pentru persoane fizice, formare profesională.

II.2.2. Nouă programe pentru diasporă sînt în proces de consultare/negociere

- În scurta perioadă de activitate, BRD a reușit să stabilească și să dezvolte parteneriate și inițiative de cooperare cu cele mai importante instituții de stat, organizații internaționale și companii private:

1. Stimularea și stabilirea de parteneriate cu sectorul privat în oferirea serviciilor bancare și financiare pentru migranți și membrii diasporei. Două inițiative sînt în prag de implementare - prezentarea și oferirea produselor bancare și serviciilor financiare adresate diasporei și migranților. S-au arătat deschise și receptive două bănci importante din Moldova: Mobiasbanca și Moldova Agroindbank, cu care recent a fost inițiată o colaborare promițătoare în domeniul pensiilor private și altor produse. Oferta Mobiasbanca va cuprinde o gamă largă de produse pentru toate necesitățile și dorințele clienților de la transferuri bănești la tarife mici, la conturi de economii, depozite și credite la rate avantajoase.

2. Împreună cu Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD), BRD a reușit acordarea unei cote-parte migranților reîntorși în țară (50% pe anumite componente) din asistența pentru dezvoltarea afacerilor în agricultură. Astfel, începînd cu anul 2014, mai mulți migranți reîntorși, care vor dori să lanseze afaceri în domeniul agricol, vor avea această oportunitate, fiind susținuți prin granturile acordate de IFAD.

3. Noi punem un accent deosebit pe cooperarea cu toate instituțiile interesate și care ar putea oferi servicii de calitate diasporei și migranților. În acest context, BRD a venit cu suportul și asistența necesară pentru colaborarea Poștei Italiei și Poștei Moldovei, cu un accent pe facilitarea și scăderea costurilor la transferurile bănești, destinate atât locuitorilor din Chișinău, cât și din zonele rurale. Se dorește și există perspective de colaborare și cu alte state, printre care Turcia, Spania, Portugalia, Franța.

4. Pentru a răspunde cât mai adecvat necesităților femeilor migrante, BRD împreună cu UN Women a elaborat un proiect pentru abilitarea socială și economică a femeilor migrante pentru a avea un viitor mai bun și mai sigur. Este primul proiect care vine cu o abordare distinctă, reieșind din problemele și necesitățile acestui grup de persoane.

5. Dezvoltarea mecanismelor pentru emiterea Diaspora bonds. În scopul diversificării oportunităților pentru diasporă și migranți, încurajării participării lor la dezvoltarea localităților de baștină, BRD împreună cu Comisia Națională a Pieței Financiare, în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova și implicarea altor instituții de microfinanțare, și-au propus dezvoltarea instrumentelor financiare prin emiterea de obligațiuni, la o rată atractivă, cu oferirea garanțiilor de rigoare.

6. Crearea de noi mecanisme și programe de stat pentru atragerea economiilor migranților, inclusiv în cadrul Programului PARE 1+1: Împreună cu ODIMM, BRD a analizat potențialul de diversificare a surselor de atragere a finanțării pentru IMM-urile din Moldova. Astfel, se discută dezvoltarea crowdfunding-ului, ca o alternativă pentru susținerea afacerilor deja existente, care necesită fonduri adiționale pentru extindere și creștere. BRD a susținut și susține în continuare activitățile de informare, promovare și comunicare pe cât mai multe căi despre Programul PARE 1+1 și PNAET, care se adresează inclusiv migranților și familiilor acestora.

7. Fondul de Economii și Investiții al Migranților (FEIM) reprezintă un mecanism de intermediere financiară pentru atragerea economiilor substanțiale ale migranților, oferind securitatea și garanțiile pieței financiare UE, și orientarea acestora spre investiții productive în sectorul public și privat din Republica Moldova. Scopurile de bază ale FEIM sînt de a oferi servicii și produse financiar-bancare atractive migranților moldoveni, în același timp integrînd procesele de migrație și dezvoltare, implicînd sectorul privat și consolidînd efectele pozitive ale migrației în masă. Aceste scopuri sînt realizate prin facilitarea practicilor de migrație personale mai reușite și, în același timp, prin tranziția economiei Moldovei de la modelul de dependență de remitențe și de consum la un model mai echilibrat și orientat spre dezvoltare. Conceptul FEIM a fost elaborat de BRD în colaborare cu IASCI - Agenția internațională pentru informații din țările sursă, care a obținut recent susținerea Prim-ministrului Republicii Moldova, dl Iurie Leancă. Implementarea studiului de fezabilitate va implica, drept potențiali

parteneri, instituții și organizații internaționale precum Banca Mondială, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și/sau Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (SIDA), care și-au exprimat interesul sporit cu privire la acest proiect.

8. Programul de patronat asupra caselor de tip familial de către asociațiile diasporei moldovenești în scopul dezvoltării sistemului de servicii sociale de suport și alternative plasamentului în instituții de tip rezidențial;

9. Extinderea campaniei de sensibilizare privind cancerul uterin și mamar al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină peste hotarele țării.

Direcții de activitate pe viitor: negocierea cu donatorii internaționali pentru a asigura acoperirea financiară și logistică a programelor. Implementarea a cel puțin trei programe în anul 2014.

- Participarea, în cooperare cu APC responsabile, în derularea programelor Parteneriatului de Mobilitate RM-UE în domeniul migrației și diasporei, Planului de Acțiuni RM-UE pentru liberalizarea regimului de vize, Programului-pilot comun PNUD/ OIM/ UN Women „Integrarea migrației în Strategia de dezvoltare a Republicii Moldova” (MOMID), inițiativa NEXUS Moldova, precum și a altor inițiative.

Reprezentanții Biroului au participat la validarea rezultatelor și exprimarea opiniilor pe marginea unor rapoarte și cercetări ample:

- Rapoartele de progres privind implementarea condiționalităților Planului de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării vizelor, în special pe partea ce ține de migrație și diaspora;
- Studiile de cartografiere a diasporei moldovenești în 4 state UE și în Federația Rusă;
- Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova;
- Cartografierea copiilor aflați în dificultate și cu părinții plecați peste hotare;
- Studiul privind valorificarea remitențelor și economiilor emigranților pentru dezvoltarea Republicii Moldova.

Parteneriatul de Mobilitate RM-UE (7 programe pe componenta ”Consolidarea Diasporei și Dezvoltarea”, precum și alte programe în restul componentelor):

Biroul este membru al Comitetului de monitorizare și implementare a Declarației comune privind Parteneriatul de Mobilitate RM-UE, dar și al Comitetului Coordonator al proiectului “Consolidarea capacităților de gestionare a migrației în Republica Moldova”, la care participă în mod regulat. De asemenea, la Reuniunea în format extins a Platformei Locale de Cooperare a Parteneriatului de Mobilitate șeful BRD a prezentat conceptul, rezultatele și principalele direcții de activitate ale Biroului în viitor.

În cadrul proiectului **MOMID** Biroul a examinat și înaintat propuneri pe marginea celor două documente elaborate de experții MOMID: Propunerea pentru integrarea migrației în strategiile naționale de dezvoltare în Moldova și impactul diasporei; Lista de verificare privind migrația și diaspora. În acest scop, agențiile internaționale implicate au organizat un atelier de lucru, la care au

participat și colaboratorii Biroului, împreună cu reprezentanții altor instituții relevante, fiind examinate ambele documente și propuse recomandări relevante pentru îmbunătățirea lor.

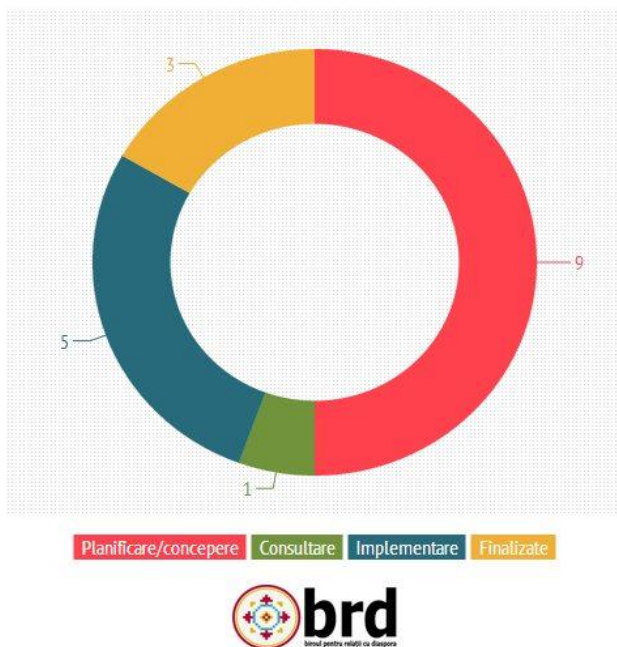
Totodată, a fost analizată propunerea de concept pentru faza a doua a proiectului MOMID și Cadrul de resurse și rezultate pentru perioada 1 octombrie 2013 – 30 iunie 2018. În acest context, este important de menționat că Biroul a devenit coordonator național al proiectului respectiv, care își propune să faciliteze evaluarea de către autorități și partenerii acestora a impactului migrației asupra dezvoltării umane; să gestioneze fenomenul migrației astfel încât să sporească rezultatele de dezvoltare umană și să diminueze riscurile pentru migranți, familiile lor și comunitățile de origine și cele de destinație.

Biroul a examinat și înaintat propuneri la Nota Conceptuală asupra Strategiei de cooperare a **Agenciei Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC)** cu Republica Moldova pentru perioada anilor 2014 – 2017. Drept rezultat, una dintre liniile de finanțare prioritare pentru Moldova este destinată Programului Migrație și Dezvoltare.

Inițiativa NEXUS Moldova „Consolidarea legăturii dintre migrație și dezvoltare: servicii integrate pentru migranții moldoveni și comunitățile lor”. Principalele activități în cadrul NEXUS Moldova au fost menționate în compartimentul precedent, iar aici vom menționa coordonarea procesului de elaborare a două studii în scopul explorării legăturilor dintre migrație și dezvoltare: Sondajul migranților pe termen lung la traversarea frontierei din decembrie 2012 - ianuarie 2013 și Cercetarea calitativă a gospodăriilor casnice la nivel național asupra migrației și diasporei din mai-august 2013. Ambele cercetări au fost realizate de Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice CIVIS. Proiectul NEXUS Moldova este implementat de un consorțiu condus de IASCI, în parteneriat cu Cancelaria de Stat (BRD), finanțat de Uniunea Europeană (Programul tematic de cooperare cu țările terțe în domeniul migrației și azilului) și cofinanțat de SDC.

Direcții de activitate pe viitor: Biroul va continua cooperarea cu organizațiile internaționale, în anul 2014 urmînd să fie realizate, în colaborare cu partenerii (IASCI, CIVIS) următoarele studii, care vor servi drept bază pentru elaborarea politicilor: Identificarea și valorificarea legăturilor dintre procesele migraționale din Republica Moldova și dezvoltarea rurală; Îndrumarul pentru colaborarea și coordonarea între autoritățile naționale și locale din Republica Moldova în domeniul migrației și dezvoltării; Proiectarea activităților extra curriculare pentru copii și tineri ai căror părinți lucrează peste hotare; Dezvoltarea unei structuri integrate, formate din Forumul Național Economic al Diasporei și Cluburi Locale de Investiții; Examinarea rolului și funcției Bisericii în relația cu diaspora; Facilitarea transportului și a coletăriei pentru migranți.

PROGRESUL PROGRAMELOR

II.3. Activități național-culturale

- BRD a contribuit la realizarea diverselor tipuri de acțiuni culturale, printre care suport tehnic și financiar pentru 9 cicluri de evenimente cultural-artistice, în Diaspora și în Republica Moldova, în circa 40 de orașe din Europa, Orientul Apropiat și SUA, la care au participat în total circa 30 de mii de persoane, fiind difuzate circa 7 mii de informații diverse, cărți și materiale.

În scopul consolidării identității naționale, conform nevoilor exprimate de membrii diasporei, evenimentele culturale organizate de diasporă cu contribuția BRD au fost desfășurate cu succes, printre care festivalul ”Mărțișor”, Ziua Independenței și Ziua Limbii, 2 turnee sportive, „Festa dei Popoli” - Festivalul Popoarelor, Maratonul „Nistrul unește Moldova“, Eurovision 2013, promovarea portului național și altele (anexa 2).

Direcții de activitate pe viitor: acordarea suportului pentru asociațiile diasporei și grupurile de inițiativă în organizarea evenimentelor cultural-naționale.

II.4. Activități cu și pentru Diaspora

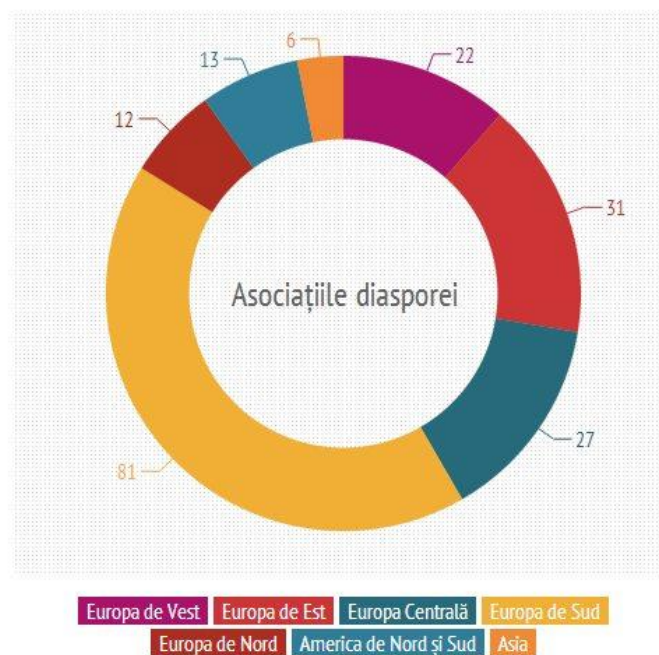
- Biroul deține o bază de date actualizată cu informații despre aproximativ 200 de asociații, inclusiv diverse grupuri de inițiativă non-formale și grupuri de interese profesionale, în peste 30 de țări ale lumii.

În scopul cunoașterii și realizării unei colaborări mai strânse cu cetățenii Republicii Moldova peste hotare au fost actualizate datele cu privire la asociații și alte comunități reprezentative în diasporă, fiind elaborat un chestionar specializat și contactate personal toate asociațiile existente. Conform ultimelor estimări parțiale, în prezent cele mai numeroase asociații sînt înregistrate în Italia, România,

Ucraina, Federația Rusă, Portugalia, Franța, SUA și Canada (anexa 3). În urma analizei s-a constatat că unele organizații asociative își încetează activitatea din diverse motive. Sinteza notelor va constitui un suport consistent pentru activitățile de dezvoltare a asociațiilor și de consolidare a capacităților acestora.

De asemenea, au fost analizate 5 note informative elaborate de către misiunile diplomatice în țările de reședință a cetățenilor Republicii Moldova sau de autoritățile competente cu privire la numărul cetățenilor Republicii Moldova, grupate pe diferite criterii. Sinteza notelor constituie un suport consistent pentru activitățile de dezvoltare a asociațiilor și de consolidare a capacităților acestora.

ASOCIAȚIILE DIASPOREI

- Au fost inițiate activitățile de consolidare a capacităților diasporei prin elaborarea a 3 idei conceptuale: Programul de proiecte pentru susținerea asociațiilor diasporei, Comunitățile de excelență pentru stimularea comunicării, colaborării și implicării membrilor distinși din diasporă și Formarea asociațiilor profesionale.

Programul de proiecte pentru susținerea asociațiilor diasporei va fi un mecanism de finanțare a proiectelor inovatoare în scopul antrenării lucrătorilor migranți în dezvoltarea țării, dar și de îmbunătățire a organizării interne, coeziune a cetățenilor și asigurare a activității comunităților de moldoveni peste hotare.

Comunitățile de excelență urmează să fie create pentru stimularea comunicării, colaborării și implicării membrilor distinși din diasporă, care activează în domeniul academic, științific, economic, tehnic și alte domenii. Conform conceptului, comunitățile de excelență care vor fi grupuri de persoane cu renume dintr-un anumit domeniu, asociate formal sau neformal. Obiectivul acestor grupuri este crearea legăturilor, schimbul de idei și opinii, împărtășirea de bune practici și experiențe, participarea în proiecte și programe comune. Pentru pilotarea ideii de creare a comunităților de excelență a fost ales domeniul economic. Astfel, au fost selectați 9 specialiști și experți economici cu renume atât de peste hotarele Moldovei, cât și din țară: absolvenți ai Universității Harvard, economiști la FMI, specialiști în domeniul bancar și financiar din Franța și Moldova, directori ai think-tankurilor economice. Membrii grupului și-au arătat disponibilitatea și deschiderea față de inițiativa lansată, venind cu idei și comentarii pertinente.

Asociațiile profesionale urmează să fie create în domeniile cu cei mai numeroși reprezentanți, cum ar fi medicina și învățământul, care vor întruni persoanele pe diferite criterii.

➤ Oferirea de suport, la solicitarea Diasporei.

La solicitarea președintelui asociației obștească „AssoMoldave” din Italia, Biroul a participat la procesul de acumulare a datelor pentru ediția a 3-a a Ghidului *“Moldovenii din Italia: Ghid pentru orientarea și integrarea socială a moldovenilor din Italia”*. În acest scop au fost sistematizate răspunsurile de la autoritățile publice din Republica Moldova la cele peste 50 de întrebări, care prezintă un mare interes pentru cetățenii stabiliți în Italia. Această ediție a Ghidului va fi editată la începutul anului 2014.

Asigurarea suportului necesar în vederea fondării Asociației diasporei moldovenești în Regatul Spaniei și oferirea asistenței informaționale unui reprezentant al diasporei moldovenești din India, în comun cu Ministerul Culturii, pentru pregătirea unei prezentări la Clubul Internațional de Femei din Delhi despre dansul popular academic din Republica Moldova.

➤ Centrul Cultural al Republicii Moldova în Padova, Italia.

Guvernul RM a susținut inițiativa diasporei moldovenești din Italia și a identificat sursele necesare pentru întreținerea unui local în orașul Padova, unde va fi deschis Centrul Cultural al Republicii Moldova. Până la sfârșitul anului 2013 Centrul va deveni operațional.

➤ Participarea la activitățile de pregătire a primei ediții a Galei Studenților Originari din Moldova.

La inițiativa asociației Jeunes Moldaves (Franta), Biroul s-a implicat direct la finalizarea notei conceptuale, a bugetului proiectului și promovarea inițiativei atât în Republica Moldova, cât și în străinătate. De asemenea, a fost elaborat afișul promoțional, modelul contractului de sponsorizare și cel al Acordului de parteneriat. Pentru a asigura bugetul evenimentului, au fost stabiliți și contactați potențialii sponsori. Evenimentul va fi organizat în ianuarie 2014 sub înaltul patronaj al Prim-ministrul Iurie Leancă.

➤ Implicarea în soluționarea problemelor Diasporei:

Înaintarea demersurilor către autoritățile competente în vederea oferirii ajutorului material pentru repatrierea persoanelor decedate în străinătate (5 cazuri), transmiterii ajutorului umanitar din diaspora pentru persoanele vulnerabile din Ungheni și Telenesti.

Biroul a contribuit la decorarea reprezentanților diasporei cu diferite distincții de stat: ordinul GLORIA MUNCII, medalia MIHAI EMINESCU, titlul MAESTRU ÎN ARTE și 46 diplome ale Guvernului pentru meritele deosebite în promovarea culturii și imaginii țării peste hotare, păstrarea tradițiilor și obiceiurilor naționale.

Au fost expediate circa 15 scrisori de susținere pentru membrii Diasporei în vederea desfășurării de către ei a activităților de promovare a unor proiecte destinate cetățenilor moldoveni de peste hotare.

- Colectarea și transmiterea pentru Diaspora a manualelor, cărților de istorie, cultură și literatură artistică, costumelor naționale și altor însemne, bucle, tricouri, mingi în Italia, Portugalia, Spania, Marea Britanie, Ucraina, Rusia, Kazahstan.

Au fost repartizate peste 500 de cărți în circa 10 țări de destinație a cetățenilor moldoveni, Asociația națională a tinerilor istorici din Moldova a donat un lot format din 20 de seturi a câte 10 cărți fiecare care urmează a fi repartizat în Diaspora.

Asigurarea logistică a transportării lotului de 4000 de cărți, colectate de Asociația studenților basarabeni din Timișoara, care vor fi donate instituțiilor de învățământ din Republica Moldova.

- Organizarea vizitelor oficiale și de studii în țările de reședință a cetățenilor moldoveni, în total peste 15 deplasări peste hotare.

O altă modalitate de cunoaștere directă și consolidare a capacităților asociațiilor diasporei este organizarea vizitelor oficiale și de studii în cadrul cărora se stabilesc legături directe cu persoane oficiale în statele de reședință a originarilor din Republica Moldova, cu asociațiile propriu-zise, dar și cu conaționalii de peste hotare. Împreună cu partenerii din sectorul public, cel privat și cu societatea civilă, se depun eforturi pentru îmbunătățirea activităților comune în domeniul diasporei. Printre statele vizitate de către colaboratorii Biroului, precum și reprezentanți ai principalelor ministere și autorități publice centrale cu atribuții în domeniul migrației și diasporei sînt: Italia, Portugalia, Franța, Irlanda, Georgia, Croația, Polonia, Elveția, Olanda, România, Spania și Statele Unite ale Americii. În cadrul acestor vizite:

- s-au stabilit relații de colaborare cu autoritățile din țările vizitate,
- s-a realizat o legătură directă cu asociațiile formale și informale ale cetățenilor moldoveni stabiliți în țările respective, acestea fiind informate despre misiunea și obiectivele BRD,
- au fost consolidate capacitățile asociațiilor diasporei participarea la întrevederi, discuții, mese rotunde, dar și printr-un schimb de experiență între asociații.

Direcții de activitate pe viitor: consolidarea capacităților asociațiilor diasporei prin implementarea Programului de proiecte pentru susținerea asociațiilor diasporei, dezvoltarea Comunităților de

excelență și stimularea comunicării, colaborării și implicării membrilor distinși din diasporă și formarea asociațiilor profesionale.

II.5. Comunicare eficientă și constructivă cu și pentru diaspora

- Este în proces de elaborare conceptul unei platforme de comunicare dedicată diasporei moldovenești care va asigura comunicarea între Republica Moldova - Diaspora și Diaspora - Diaspora.

În vederea menținerii comunicării la nivel Diaspora-Diaspora, platforma de comunicare va deveni o comunitate virtuală a moldovenilor din întreaga lume, dar și un instrument prin care moldovenii din afara țării vor avea acces la diverse surse de informare și servicii din Republica Moldova, utile pentru viața lor de zi cu zi, inclusiv e-servicii. Principalii beneficiari vor fi cetățenii Republicii Moldovei, membrii diasporei, migrații cu statut reglementat și nereglementat.

- Asigurarea transparenței activităților realizate de Birou prin definitivarea etapelor tehnice pentru lansarea în curînd a paginii oficiale a BRD – www.brd.gov.md.

În vederea lansării paginii web oficiale, au fost inițiate relațiile de colaborare cu Î.S. ”Centrul de Telecomunicații Speciale”, care a elaborat șablonul paginilor oficiale ale autorităților publice centrale, Biroul fiind inclus în lista instituțiilor care vor beneficia de acest produs, urmînd totodată cursurile de instruire în vederea administrării conținutului informațional al paginii web.

- Preluarea administrării conținutului informațional al paginii web migratie.md.

În acest scop, a fost efectuată o amplă analiză a structurii acestei pagini, organizată din două segmente distincte: persoanelor care doresc să plece din Republica Moldova sau să vină în țara noastră. Biroul va fi responsabil de conținutul dedicat persoanelor care doresc să emigreze, fiind deja elaborată informația despre Suedia, structurată conform rubricilor prestabilite. Administrarea părții ce ține de imigrarea în Republica Moldova îi revine Biroului Migrație și Azil.

- A fost asigurată o vizibilitate deplină a activității Biroului, prin diverse mijloacele mass-media. Pagina Biroului pe Facebook este acceptată de 1738 persoane, astfel informațiile plasate fiind multiplicat pe paginile acestora. În medie, pe săptămîină, pagina este vizualizată de 3000 de utilizatori. În mass media națională au fost publicate peste 200 de informații despre diferite aspecte ce țin de migrație și diaspora.

Una dintre sarcinile BRD este de a înlesni și menține comunicarea dintre Guvern și Diasporă, iar pentru aceasta punem accent, în special, pe utilizarea tehnologiilor informaționale și a rețelelor de socializare.

Administrarea parțială a paginii web diaspora.md, care găzduiește circa 350 de informații relevante despre și pentru Diaspora, precum și diverse comunicate de presă privind cele mai importante activități desfășurate de Birou. Accesul BRD la diaspora.md este limitat, avînd posibilitatea de a plasa periodic unele informații care descriu principalele activități realizate de Birou, deoarece pagina este în continuare administrată de Biroul Relații Interetnice.

În perioada inițială de activitate, pagina web a Cancelariei de Stat a găzduit cele mai importante anunțuri cu privire la întâlnirile oficiale în Diaspora și principalele acțiuni întreprinse de Birou în vederea realizării misiunii sale.

Pe pagina Facebook a BRD sînt promovate Asociațiile moldovenilor din străinătate, activitățile Biroului și acțiunile Guvernului dedicate migranților moldoveni, istoriile de succes ale cetățenilor noștri în străinătate, dar și ale celor reveniți în țară.

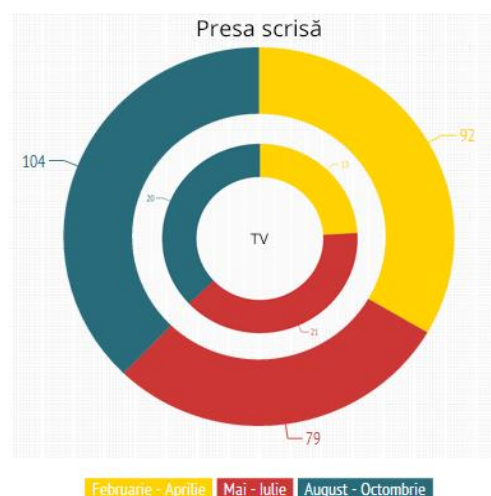
Au fost stabilite parteneriate de colaborare cu ziarele ”Adevărul”, ”Ziarul Național” și ”Gazeta Basarabiei”, TeleRadioMoldova, care au rezervat rubrici permanente dedicate Diasporei.

În acest scop, se monitorizează permanent publicarea articolelor, interviurilor și altor informații relevante în presa scrisă și vizuală, reflectarea activității Biroului, precum și evidența abordării subiectelor ce țin de diaspora.

Conform analizei, cei mai importanți parteneri media în perioada de referință au fost: 1) TRM, 2) Jurnal 3) Unimedia, 4) Adevărul, 5) stiripozitive.eu

- Șeful BRD și angajații Biroului au participat în peste 50 de evenimente media: emisiuni radio, TV, interviuri în mass media scrisă și electronică.
- Menținerea comunicării permanente prin intermediul poștei electronice cu 200 de Asociații din diaspora moldovenească existente în baza de date a Biroului.
- Crearea bazei de date din 306 de jurnaliști pentru a conecta diaspora moldovenească la evenimentele din Republica Moldova.
- Menținerea legăturii permanente cu 184 de jurnaliști străini pentru a ne face cunoscuți în afara țării.

ACOPERIRE MEDIA

Direcții de activitate pe viitor: lansarea site-ului oficial www.brd.gov.md, crearea și lansarea portalului pentru diaspora, extinderea resurselor media, inclusiv în țările în care este prezentă diaspora.

III. Concluzii și principalele direcții de activitate pe viitor

III.1. Principalele concluzii

BRD a devenit funcțional și completat cu personal în lunile februarie-martie ale anului 2013. Strategia de organizare și funcționare a instituției combină trei modele de lucru cu diaspora, recunoscute pe plan internațional: modelul circumscripției, axat pe răspunderea la nevoile diasporei, modelul absolvenților, care dezvoltă oportunități și se încadrează în conceptele migrație și dezvoltare, și modelul explorator, care vine să consolideze elitele profesionale din diasporă în scopul de a acționa ca agenți ai transformării în țara de origine.

În perioada de referință s-a demonstrat că tocmai combinația acestor trei modele este eficientă pentru Republica Moldova, din cel puțin câteva motive:

- diversitatea profilurilor educaționale, profesionale și de vârstă ale migranților moldoveni,
- necesitățile diferite exprimate de către membrii diasporei moldovenești și răspunsul membrilor diasporei la solicitările de dialog ale BRD.

Într-un timp relativ scurt, BRD a reușit să elaboreze 18 concepte pentru diverse programe, destinate diferitor categorii de migranți.

Pentru ca realizarea obiectivelor să fie posibilă, iar prin aceasta să fie satisfăcute nevoile a celor aproximativ 700.000 cetățeni aflați peste hotare, este fundamental necesară introducerea unui program bugetar separat, destinat diasporei moldovenești. BRD va continua demersurile în acest sens.

Pentru prima oară în istoria independentă a Republicii Moldova, componenta diasporei este abordată transversal și pe orizontală de către Guvernul Republicii Moldova. Acest lucru va permite elaborarea de politici coerente, adresate tuturor cetățenilor moldoveni, indiferent de locul lor de reședință. Impactul migrațional va fi luat în calcul la elaborarea politicilor publice începând cu 2014.

Biroul a reușit să integreze problemele diasporei în toate ministerele, iar funcționarii publici au înțeles importanța abordării integrate a tuturor aspectelor ce țin de migrație și diasporă.

Au fost fixate direcțiile de activitate pe viitor și identificate linii de finanțare din Bugetul de Stat pentru politicile și programele destinate diasporei.

Totodată, trebuie menționate o serie de inițiative și obiective a căror realizare este în întârziere. Deși foarte activ pe rețelele sociale, din lipsa oricărui suport financiar, BRD este încă în proces de elaborare a site-ului instituțional www.brd.gov.md și a platformei destinate diasporei. Pentru anul 2013 au fost planificate o serie de acțiuni, inclusiv ateliere de lucru (workshopuri) în scopul consolidării capacităților diasporei. Acest lucru a fost realizat la nivel de concept, urmînd implementarea acțiunilor în următoarele luni (Programul de proiecte destinate diasporei) și în anul 2014 (workshopuri și traininguri).

În mare măsură, activitățile planificate au fost realizate din cauza dualității funcțiilor și responsabilităților pentru politicile destinate diasporei în Guvern. Urmează stabilirea clară a funcțiilor și atribuțiilor BRD în raport cu BRI, pentru evitarea dublării acțiunilor.

Este nevoie de extinderea parteneriatelor media, inclusiv spre media de limbă rusă, pentru atingerea unui cerc cât mai larg de cetățeni stabiliți peste hotare.

III.2. Principalele direcții de activitate pe viitor

- Definitivarea planificării strategice a BRD (aprobarea Regulamentului de funcționare a BRD, elaborarea Programului de dezvoltare strategică, Elaborarea Strategiei cu privire la Diaspora, elaborarea Strategiei de comunicare cu diaspora, aprobarea Programului bugetar ”Diaspora Moldovenească”);
- Implementarea abordării transversale și pe orizontală a politicilor cu privire la diaspora în Guvernul Republicii Moldova, prin modificarea regulamentelor autorităților publice centrale și introducerea responsabilităților cu privire la diasporă, realizarea acțiunilor prevăzute în documentele naționale, realizarea de instruiți în autoritățile publice centrale;
- Consolidarea capacităților BRD prin atragerea de fonduri și formare continuă a colaboratorilor;
- Continuarea eforturilor susținute de atingere a obiectivelor strategice și de dezvoltare a capacităților asociațiilor diasporei prin implementarea programului de proiecte, organizarea de întruniri comune, consultarea diasporei în subiecte de politici publice și extinderea rețelelor de asociații profesionale;
- Începând cu anul 2014, organizarea în premieră a *Zilelor Diasporei* în perioada 28-30 august, la propunerea Prim-ministrului Iurie Leancă.

IV. ANEXE

Anexa 1. Programe și proiecte dezvoltate de către BRD

Programe și proiecte	Descriere succintă	Parteneri
Programe economice și financiare		
Educația și incluziunea financiară	Prin intermediul campaniilor naționale de informare, consilierea financiară, stimularea actorilor bancari și non bancari pentru oferirea diverselor produse migranților și beneficiarilor de remitențe. <i>Etapa: definitivarea ariilor de colaborare și acțiunilor comune întreprinse în cadrul memorandumului de înțelegere semnat de către BNM și OIM.</i>	Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Banca Națională a Moldovei
Împuternicirea și abilitarea economică a femeilor migrante și a soțiilor migranților	Soluții specifice în abilitarea economică și socială a femeilor, participarea lor activă în viața localităților și folosirea potențialului și competențelor profesionale, obținute peste hotare. Astfel de proiecte vor pune un mare accent pe potențialul de dezvoltare a antreprenorialului social și afacerilor de familie. <i>Etapa: proiectul „Economic and social empowerment and active participation of migrant women for a safer and better future” este propus donatorilor</i>	UN Women
Atragerea economiilor migranților în agricultură și dezvoltarea rurală	Transfer de expertiză (know-how), noi tehnologii și promovarea exportului produselor și serviciilor agricole. BRD, împreună cu organizațiile internaționale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și cu autoritățile publice locale va impulsiunea crearea de programe și mecanisme avantajoase de atragere și canalizare a banilor migranților și diasporei în afaceri agricole. <i>Etapa: finalizat.</i>	Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD)
Stimularea și stabilirea de parteneriate cu sectorul privat în oferirea produselor/serviciilor pentru migranți și diasporă	Parteneriatele stabilite între stat și actorii privați, în condiții avantajoase pentru ambele părți, au un potențial enorm. Colaborarea și proiecte comune cu anumite bănci, companii de asigurări și alți jucători privați, orientate spre necesitățile și interesele economice ale migranților și diasporei, vor aduce beneficii pentru toate părțile implicate. <i>Etapa: dezvoltarea produselor cu băncile: Mobiasbanca, Moldova-Agroindbank.</i>	MobiasBanca

<p>Crearea de noi mecanisme și programe de stat în atragerea economiilor migranților</p>	<p>Oferirea de noi scheme de finanțare și susținere a IMM-urilor - cum ar fi mecanisme de multifinanțare (crowdfunding), subvenționarea ratei dobânzii la credite, împrumuturi la rate preferențiale pentru afaceri inovative și orientate spre export. La fel, este o prioritate și susținerea afacerilor deja existente, care necesită fonduri adiționale pentru dezvoltare. <i>Etapa: modificarea Regulamentului programului PARE 1+1.</i></p>	<p>Organizația pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (ODIMM)</p>
<p>Dezvoltarea mecanismelor pentru emiterea diaspora bonds cu implicarea autorităților publice locale, Asociațiilor de economii și împrumut și instituțiilor de microfinanțare</p>	<p>Implicarea localităților în emiterea obligațiunilor prin atragerea de capital, inclusiv de la membri diasporei și migranți pentru implementarea diverselor proiecte, inclusiv de infrastructură. La fel, există un potențial enorm în domeniul micro asigurării și implicarea activă a Asociațiilor de economii și împrumut și instituțiilor de micro finanțare în atragerea economiilor migranților și dezvoltarea economică a localităților. <i>Etapa: împreună cu CNPF stabilirea cadrului pentru elaborarea proiectului de emitere a diaspora bonds.</i></p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF)</p>
Programe și proiecte investiționale		
<p>Fondul de Economii și Investiții al Migranților (Migrant's Savings and Investment Fund)</p>	<p>Crearea unui mecanism viabil de atragere a economiilor și investițiilor cetățenilor moldoveni de peste hotare, prin intermediul unui parteneriat cu instituții financiare europene de renume. <i>Etapa: negocieri cu donatorii.</i></p>	<p>Proiectul NEXUS Moldova „Consolidarea legăturii dintre migrație și dezvoltare: servicii integrate pentru migranții moldoveni și comunitățile lor”</p>
<p>Mecanisme de facilitare a multifinanțării (crowdfunding)</p>	<p>Dezvoltarea sistemului de micro-plăți (ex: Paypal) introdus / racordarea cadrului legal la necesitățile participanților (beneficiari și investitori) / crearea și/sau promovarea platformelor online pentru multifinanțare. <i>Etapa: concepere program.</i></p>	<p>NEXUS Moldova</p>

Implementarea programelor in domeniul Migrație și Dezvoltare	Proiecte de infrastructură pentru dezvoltarea comunităților de origine, implicarea migranților și diasporei în proiecte de sănătate, dezvoltarea diverselor mecanisme sociale, financiare și investiționale – Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC). <i>Etapa: finalizat. Finanțarea proiectelor pentru următorii trei ani.</i>	SDC
Forumul economic al diasporei	Forum destinat reprezentanților diasporei, pentru crearea de rețele economice și de business. <i>Etapa: planificarea activităților, identificarea surselor de finanțare externe.</i>	
Programe educaționale, culturale și sociale		
Programul de granturi mici destinat asociațiilor diasporei	Programul este un mecanism de finanțare pentru proiecte inovatoare în scopul antrenării lucrătorilor migranți în proiectele de dezvoltare a țării, dar și care vizează îmbunătățirea organizării interne, coeziunea cetățenilor și asigurarea activității comunităților de moldoveni peste hotare. <i>Etapa: pregătiri administrative.</i>	
Program-pilot DOR	Programul este destinat reprezentanților diasporei moldovenești și are misiunea de a sensibiliza tinerii din generația a doua și a treia de migranți cu privire la identitatea lor culturală și de a crea legături între țara de baștină și reprezentanții diasporei moldovenești. Scopul programului este consolidarea legăturilor emoționale, culturale și de identitate ale tinerilor din diasporă cu țara de baștină. <i>Etapa: implementare, pregătirea taberei de vară.</i>	OIM, Moldcell
Planul de acțiuni pentru reîntoarcerea lucrătorilor migranți moldoveni de peste hotare - coordonarea activităților în vederea definitivării noului Plan, elaborat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Asigurarea drepturilor migranților în procesul de reîntoarcere și reintegrare, consolidarea legăturilor cu cetățenii moldoveni de peste hotare, asigurarea informării corecte și permanente despre situația pe piața muncii și mediatizarea oportunităților de revenire și angajare în țară. <i>Etapa: proces de elaborare a politicii publice.</i>	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (MMPSF), Agenția Națională Pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)
Extinderea campaniei de sensibilizare privind cancerul	Campanie națională pentru prevenirea cancerului mamar și uterin. <i>Etapa: proces de coordonare cu MS și CNAM.</i>	Ministerul Sănătății (MS), CNAM

uterin și mamar al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM) peste hotarele țării		
Asistență socială și servicii gratuite migranților moldoveni aflați la muncă în Italia	În conformitate cu acordul semnat în decembrie 2012 în parteneriat cu Patronatul SIAS/Mișcarea Creștină a Muncitorilor (MCL), migranții moldoveni aflați în Italia beneficiază de servicii gratuite, iar în Republica Moldova, cu suportul Fundației Regina Pacis, au fost diversificate serviciile gratuite de asistență socială necesare persoanelor care s-au reîntors acasă de peste hotare. <i>Etapa: în derulare.</i>	Patronatul SIAS/Mișcarea Creștină a Muncitorilor (MCL), Fundația Regina Pacis
Asigurare medicală în Republica Moldova pentru studenți	Studenții moldoveni care studiază peste hotare beneficiază gratis de asigurare medicală în Republica Moldova pentru perioada în care se află în țară aproximativ 3 luni din an. <i>Etapa: proiect aprobat.</i>	MS, CNAM
Programul de patronat asupra caselor de tip familiar de către asociațiile diasporei moldovenești	Program de caritate în scopul dezvoltării sistemului de servicii sociale de suport și alternative plasamentului în instituții de tip rezidențial implementat de către asociațiile diasporei. <i>Etapa: în derulare.</i>	Asociațiile diasporei
Programe locale		
Constituirea parteneriatelor publice-private- asociative (Multi- Actor Partnerships) pentru dezvoltarea politicilor publice de suport a întreprinderilor mici și mijlocii	Susținerea dezvoltării social-economice durabile și îmbunătățirea climatului de afaceri al Republicii Moldova în mediul rural și la nivel regional, prin consolidarea capacităților, constituirea parteneriatelor și suport instituțional. <i>Etapa: negocieri cu donatorii.</i>	Ministerul Economiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ODIMM, Asociațiile diasporei moldovenești
Studii		
Studiul de cartografiere a diasporei moldovenești în 4 state UE și Federația Rusă	Studiile care au avut drept scop conturarea profilurilor socioeconomice ale cetățenilor Republicii Moldova aflați temporar sau permanent în Federația Rusă și principalele țări de destinație din UE au fost prezentate la 29 aprilie 2013 la Chișinău. Activitatea de cercetare a fost efectuată prin colectarea și analiza opiniilor mai multor actori: diasporei moldovenești, reprezentanților misiunilor diplomatice ale RM	OIM

din străinătate, reprezentanților autorităților publice locale din Republica Moldova și țările studiate. Cercetările au consultat opiniile cu privire la migrație, tendințe, motivațiile și așteptările migranților, activitatea organizațiilor diasporei și perspectivele de reîntoarcere în Republica Moldova. *Etapa: Studii publicate.*

Anexa 2. Activități național-culturale

Denumire	Descriere	Perioada	Locația	Nr. participanți	Contribuția BRD
Mărțișor 2013	Celebrarea sărbătorii naționale ”Mărțișor”	Februarie - martie 2013	peste 35 de orașe din Europa, Orientul Apropiat și SUA	peste 10.000	Asigurarea suportului tehnic, financiar, facilitarea contactului cu partenerii, promovarea la scara națională și internațională
Turneul de mini-fotbal "OLIMPIA"	Au participat 12 echipe de moldoveni din diferite localități ale Italiei. În toate edițiile au participat echipe din Venezia, Milano, Verona, Padova, Bologna, Trento, San Dona di Piave, Reggio Emilia, Cittadella, Brescia, Spinea, Dolo, Treviso, Ferrara.	28 aprilie 2013	San Dona di Piave, Veneția, Italia	aproximativ 200	Împreună cu Organizația Internațională pentru Migrație și Federația de Fotbal a Moldovei, BRD a asigurat premiarea jucătorilor cu 5 cupe oferite echipelor de pe locul I, II și III și celui mai bun atacant și portar, diplome, mingi de fotbal, fulare.
EUROVISION "O mie de lumini spre lună"	Acțiune internațională de promovare a concurenței din partea Republicii Moldova la	Aprilie 2013	13 orașe europene	peste 800 persoane	Organizare și coordonare a evenimentului în 12 orașe

	concursul Eurovision 2013				
„Festa dei Popoli” (Festivalul Popoarelor)	Sărbătoarea a reunit reprezentanții a 30 de comunități străine, stabilite în Italia, care și-au demonstrat talentul în diferite domenii ca artă, cultură, gastronomie, port național	19 mai 2013	Roma, Italia	aproximativ 10,000	BRD împreună cu Ministerul Culturii, Ministerul Educației, Agenția Națională a Turismului și Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) a contribuit cu ghiduri turistice, cărți, hărți, broșuri și alte materiale de promovare și prezentare a Moldovei
Maratonul „Nistrul unește Moldova“	Ion Lazarencu a înotat de la Soroca până la Dubăsari și a adunat bani pentru copii orfani și sportivi săraci din Moldova.	20-28 iunie 2013	Moldova	aproximativ 50	Promovarea pre și post eveniment. Facilitarea contactului cu ministerele implicate și partenerii evenimentului
Workshop ”La Blouse Romain”		24 Iunie 2013	Chișinău, Moldova	100-120	Organizator al evenimentului

”Iaca-așa e IA mea”	Acțiuni on-line de promovarea a iei românești	25 iunie - 3 iulie 2013	rețele de socializare	aproximativ 150	Promovare la nivel internațional și pregătire pentru evenimentul ”Ziua Universală a Iei”
Campionat de Minifotbal și Trântă	Mai multe echipe de fotbaliști amatori din orașele Padova, Mestre, Cittadella, Milano, Brescia, Trento, Bologna, Treviso, Verona, Reggio-Emilia, Parma, Firenze și Torino își vor da întâlnire la Padova	22 Septembrie 2013	Padova, Italia		Promovare + BRD a asigurat premiarea jucătorilor cu cupe oferite echipelor diplome, mingi de fotbal
Ziua Independenței și Ziua Limbii	Sărbătorirea Zilelor Naționale în Diasporă	Septembrie - Octombrie	Italia, Grecia		Asigurarea bunei desfășurări a evenimentelor. Acordarea asistenței financiare și organizatorice

Anexa 3. Numărul cetățenilor moldoveni peste hotare și al asociațiilor diasporei

Țara	Nr. cetățenilor RM, conform datelor statelor de reședință	Nr. Asociațiilor/Grupuri de inițiativă/Centre culturale/ alte entități
Europa de Est		
CSI, printre care:	556729	31
Federația Rusă	527360	14
Ucraina	27122	16
Europa de Sud		
Europa, printre care:	211711	148
Italia	144505	63
Portugalia	11498	13
Spania	17000	4
Republica Cehă	7492	1
Germania	13996	2
România	10593	19
America		
America, inclusiv	29379	13
Canada	14557	8
Statele Unite ale Americii	14822	5
Asia		
Asia, printre care	7331	6

Israel	6961	1
--------	------	---